

Małgorzata Dąbrowska

Krzysztof Zanussi doktorem honoris causa Uniwersytetu Łódzkiego

Przegląd Nauk Historycznych 12/2, 309-311

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Krzysztof Zanussi doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego

Od ponad dwudziestu lat, to jest od czasu rozpoczęcia działalności w Instytucie Historii Klubu Filmowego „Nabuchodonozor”, studenci tego kierunku cieszą się obecnością Profesora Krzysztofa Zanussiego, wybitnego artysty i reżysera, który po wielokroć przyjmował zaproszenia na wykłady. Ostatni z nich, pt. *Niezmienności zmiennej. Wybory życiowe bohaterów „Struktury kryształu” i „Wege in der Nacht”* odbył się 14 grudnia 2011 r. Jak zawsze, spotkanie to zostało poprzedzone projekcją filmów. Pierwszy obraz jest dobrze znany i został wspomniany w laudacji, drugi dotyczy okresu okupacji hitlerowskiej i konfrontuje zachowania polskiej ziemianki i niemieckiego oficera Wehrmachtu, stacjonującego z oddziałem w małogoskim dworze. Dwoje bohaterów odebrało elitarnie wychowanie, jednak europejski kod kulturowy, w którym mogą się porozumieć, łamie wojna, ustawiająca ich po przeciwnych stronach. Eseje studentów historii dotyczące obu filmów stały się kanwą wykładu Gościa.

Nie do przecenienia są zasługi tego wielkiego Artysty, gdy idzie o edukowanie młodego pokolenia poprzez zadawanie trudnych pytań, na które kolejne generacje próbują znaleźć odpowiedzi. Eseje dotyczące wspomnianych filmów po raz kolejny pokazały, że obejrzone obrazy niosą uniwersalne przesłanie i skłaniają studentów do bardzo dojrzałych rozważań. Filmy Krzysztofa Zanussiego to także kronika XX w., dyskretny zapis historii, widzianej z perspektywy pojedynczych losów. Taki przekaz trafia do widza najbardziej i zostaje z nim na zawsze. Nasi młodzi historycy znakomicie ten zapis czasu analizują.

W 2012 r. łódzkie środowisko historyczne wystąpiło z inicjatywą nadania tytułu doktora *honoris causa* UŁ profesorowi Krzysztofowi Zanussiemu. Dziekan Wydziału Filozoficzno-Historycznego UŁ, prof. dr hab. Zbigniew Anusik, wsparty przez dziekana Wydziału Filologicznego, prof. dr hab. Piotra Stalmaszczyka, wystąpił ze stosownym wnioskiem do JM Rektora UŁ, prof. dr hab. Włodzimierza Nykiela. W dniu 11 czerwca 2012 r. Senat Uniwersytetu Łódzkiego postanowił wszcząć postępowanie w sprawie uhonorowania Reżysera. Recenzenci dorobku Artysty, prof. dr hab. Marek Hendry-

Uroczystość nadania tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytet Łódzkiego Profesorowi Krzysztofowi Zanussiemu (z prawej rektor UŁ, prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel oraz promotor w postępowaniu o nadanie K. Zanussiemu tytułu doktora *honoris causa* UŁ, prof. dr hab. Maria Dąbrowska)
fot. S. Buzar

kowski z UAM, prof. dr hab. Rafał Stobiecki z UŁ oraz ks. prof. dr hab. Andrzej Szostek omówili walory artystyczne filmów Zanussiego, problematykę historyczną Jego obrazów oraz dylematy etyczne zawarte w tych utworach. Promotorem doktoratu została dr hab. Małgorzata Dąbrowska, prof. nadzw. UŁ.

Uhonorowanie Profesora Zanussiego połączono z inauguracją roku akademickiego 2013/2014 przez Uniwersytet Łódzki i Uniwersytet Medyczny w dn. 2 października 2013 r. Podczas nadzwyczajnego posiedzenia Senatu UŁ tego dnia, JM Rektor UŁ, prof. dr hab. Włodzimierz Nykiel wręczył Reżyserowi dyplom doktora *honoris causa* UŁ, a gratulacje w imieniu Wydziału Filozoficzno-Historycznego złożył dziekan, prof. dr hab. Zbigniew Anusik. Laudację wygłosiła dr hab. prof. nadzw. UŁ Małgorzata Dąbrowska. Ceremonia zgromadziła wiele osobistości, nie tylko ze świata nauki. Uczestniczyli w niej: małżonka Artysty, Pani Elżbieta Grocholska-Zanussi, członek Rady Episkopatu Polski ds. Środków Maso-

wego Przekazu, biskup Adam Lepa, przewodnicząca Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu, posłanka Iwona Śledzińska-Katarasińska oraz wojewoda łódzki, Jolanta Chełmińska.

Po tej uroczystości, Krzysztof Zanussi wziął udział w inauguracji roku akademickiego 2013/2014 i wygłosił wykład pt. *Moja rodzina Europa*.

MAŁGORZATA DĄBROWSKA
UNIwersytet Łódzki*

**Tekst laudacji wygłoszonej
w dniu 3 października 2013 r.
z okazji nadania Profesorowi Krzysztofowi
Zanussiemu tytułu doktora *honoris causa*
Uniwersytetu Łódzkiego**

Wasza Magnificencjo, Dostojny Gościu,
Szanowne Panie i Szanowni Panowie,

Życiorys i filmografia Pana Profesora Zanussiego są bardzo dobrze znane. Zamiast rutynowego ich przedstawienia, postanowiłam skupić się na czterech filmach, których przesłanie jest ponadczasowe, gdy idzie o świat akademicki, a także grono studentów Wydziału Filozoficzno-Historycznego, które już od ponad 20 lat nasz Gość inspiruje do refleksji nad dziejami Polski pojałtańskiej. Czyni to na dwóch płaszczyznach. Jedna to filmy osadzone w konkretnych realiach czasowych jak *Rok spokojnego słońca*, dotyczący lat 1945–1946 czy *Cwał*, opisujący rzeczywistość stalinowską. Druga – to obrazy, w których kontekst historyczny nie wybija się na plan pierwszy, ale dialogi prowadzą do przeniesienia się w czasie do lat gomułkowskich, jak w *Strukturze kryształu* czy do okresu gierkowskiego, jak w *Barwach ochronnych*.

* Wydział Filozoficzno-Historyczny, Instytut Historii, Katedra Historii Średniowiecznej.